

Frugtkælder

Rum/Kælder til opbevaring af frugt. I Chr. V's Danske Lov fra 1683 står, at bønderne skal have rum på deres gårde til opbevaring af frugt – formodentlig fordi en del af landgilden kunne betales med æbler. Måske kan man deraf slutte, at adelen, som modtog landgilden, allerede da havde frugtkælder? Ordet 'frugtkælder' er et begreb, som har været i brug helt op i 1900-tallet, og måske er det stadig til dels i anvendelse. I hvert fald forstår de fleste umiddelbart, hvad der overordnet menes med ordet. Foruden en kælder til opbevaring af frugt, må man formode, at der på mange herregårde også er blevet tørret – og opbevaret tørret frugt.

<p>Landstedet Friboeshvile 1795-1846. "Til Friboeshvile hører en lille park, der har bevaret enkelte træer fra general Friboes (gift 1795, død 1846) tid. Foruden gravstedet er her en grotte, hvorfra der har været nedgang til en nu sammenstyrtet frugtkælder".</p>	<p><i>Friboeshvile</i>, Årsskrift fra Lyngby-Taarbæk kommune 2001.</p>
<p>Hofmangave, Nordfyn, 1843. I midten af 1800-tallet (1843) importerede og plantede Jacob Aall Hofman Bang og broderen Niels Erik Hofman 1200 træer til herregårdshaven. Der er ikke omtalt en frugtkælder, men det er nærliggende at antage, at den har været der, da den store mængde frugt fra havens træer skulle opbevares et eller andet sted.</p>	<p>Kulturarvsstyrelsen: <i>Landbrugets bygninger 1850-1940</i> (Fyn). Rapport 2002.</p>
<p>Skovsgård, Langeland, opført 1887-89. I 2002 etablerede Langelands Museum en permanent udstilling om herregårdstyende på herregården Skovsgård på Langeland. Kælderen, som her var tyendets domæne, og dele af 1. sal er (gen)indrettet med udstillinger og fortællinger om tyendets vilkår og arbejdsopgaver. Endvidere rummer udstillingen information om de enkelte rums anvendelse. Et af rummene er frugtkælderen, som er indrettet med høje reoler med bakker/kurve til opbevaring af frugt.</p>	<p>Ole Mortensøn: <i>Skovsgaard – en herregård og tre museer</i>. Langeland 2003.</p>

<p>Serridslevgård, ved Horsens 1898-1919.</p> <p>Ellen Andersen skriver i sin bog 'En jysk Herregård', der handler om hendes opvækst på Serridslevgård, at der i kælderen fandtes en frugtkælder. I bogen er yderligere angivet rummets beliggenhed på en grundplan, i et hjørnerum ved siden af kusken og karlens kammer. Hun beskriver, at kælderen er jævn gammel med sidefløjene, dvs. efter 1692, men rummet behøver naturligvis ikke at have været indrettet som frugtkælder i hele perioden 1700-1919 – det står kun fast, at rummet så længe hun kan huske og indtil 1919, hvor hun flyttede til København, var indrettet som frugtkælder.</p>	<p>Ellen Andersen: <i>En jysk herregård</i>. 1983.</p>
<p>Skrevet af Britta Andersen 2009.</p>	